

Als Jezus je aankijkt

Lucas 22: 54-62

Ik hoorde een heftig verhaal. Iemand heeft twee kinderen, twee meisjes van twee en vier. Hij houdt verschrikkelijk veel van ze; ze zijn zijn alles. "Ik heb alles voor ze over," zegt hij regelmatig tegen iedereen die het maar horen wil. Maar dan breekt er brand uit in de keuken. Hij vlucht naar buiten om zijn vege lijf te redden. Maar als hij veilig op de stoep staat, denkt hij ineens: "Mijn kinderen, mijn meisjes zijn nog binnen. Ze liggen boven te slapen." Maar hij durft niet het brandende huis binnen te gaan om ze te redden. Hij, die alles voor zijn schatten overheeft. De brandweer is er snel. Met een ladderwagen halen ze de meisjes uit het huis, gezond en wel. Maar wat is hij zichzelf tegengevallen. Hij is intens dankbaar, maar het duurt wel even voordat hij zijn kinderen weer recht in de ogen kan kijken. Nooit meer zegt hij: "ik heb alles voor ze over." Want het is niet waar gebleken.

Wat is nu het ergste? Dat hij niet naar binnen durfde? Of dat hij niet deed wat hij altijd zei? In ieder geval is hij totaal ontgoocheld over zichzelf. Vanmorgen komen we ook iemand tegen die zichzelf ook enorm tegenvalt: Petrus. Jezus viert met zijn leerlingen het laatste avondmaal. Hij deelt brood en wijn. "Dit ben ik, ik geef mij voor jullie." Beseffen de leerlingen de lading van deze woorden? Je zou denken van niet, want even later krijgen ze ruzie. Weet je waarover? Ze krijgen mot over de vraag wie de belangrijkste is. "Als je leider wilt zijn, moet je anderen dienen," is het antwoord van Jezus. "Ik ben jullie dienaar."

Dan richt Jezus zich tot Petrus. "Satan gaat jullie testen. Dan zal duidelijk worden wie trouw aan mij is en wie niet. Maar Petrus, ik heb gebeden dat jouw geloof sterk genoeg zal zijn. Eerst zul je mij in de steek laten, maar daarna zul je mij weer dienen." Petrus laat zich dat niet zeggen. "Heer, ik ben bereid om samen met u naar de gevangenis te gaan. En ik wil zelfs met u sterven." Om met de woorden van die vader van die twee meisjes te spreken: "Ik heb alles voor u over." Maar Jezus zegt: "Luister, Petrus. Drie keer zul je zeggen: ik ken hem niet. Vannacht nog, voordat de haan drie keer gekraaid heeft."

Even later wordt Jezus gearresteerd. Een groep mannen grijpt Jezus vast. Ze brengen hem naar het huis van de hogepriester, de plek van het verhoor. Wat doet Petrus? Van een afstandje volgt hij. Over de andere leerlingen horen we niets meer; zij zijn opgelost in de duisternis van de nacht. Zo niet Petrus. Hij volgt Jezus. Hij denkt terug aan wat hij had gezegd: "Heer, ik ben bereid... zelfs..." Op de binnenplaats van het huis brandt een kolenvuur. Het arrestatieteam zit eromheen. Petrus gaat ertussen zitten. Een meisje kijkt hem strak aan. "Die man was ook bij hem." "Mens, ik ken hem niet!" Het komt er fel uit. Wat gebeurt er in dat hoofd van Petrus? Wat is zijn interne dialoog? Ik kan me zo voorstellen dat de angst om ook gearresteerd te worden vecht met de loyaliteit aan zijn Heer. Wat is sterker? Je angst of de trouw aan God?

Even later kijkt een ander hem aan. "Jij hoort ook bij Jezus." "Welnee man, helemaal niet!" Weer zo'n felle ontkenning. Het vertelt dat de interne strijd bij Petrus groot is, anders hoef je niet zo heftig te reageren. Een uur later is het weer prijs. "Ik weet heel zeker dat jij ook bij Jezus hoort, want jouw accent verradt dat jij ook uit Galilea komt." "Man, ik heb geen idee waar je het over hebt." Een uur later... Het is dus geen impuls meer. Iedere keer krijgt Petrus de genadige gelegenheid om te zeggen: "ja, ik hoor bij hem." Tot drie keer toe krijgt Petrus de gelegenheid zijn trouw aan zijn Meester te belijden. Hij doet het niet. Hij verloochent zijn Heer, tot drie keer toe. We kunnen makkelijk op Petrus neerkijken, maar wat zou jij doen?

Hoe zou die afweging tussen angst en trouw aan God bij jou uitpakken? Wanneer heb jij het gevoel dat jij Jezus verloochent? Dat ik koos voor mijn eigen comfort en niet voor het

ongemak van trouw aan God? Op allerlei manieren verloochenen wij Jezus. Uit angst en schaamte kom je niet uit voor je geloof. "Jij bent toch ook gelovig, hè. Waarom ben je dan voor..." Maar dat je dan zegt: "Nee hoor, ik doe er niets meer aan." Of dat je je leven leeft en je keuzes maakt alsof Jezus niet bestaat. Of dat je wegloopt van je roeping. Je weet heel goed wat van jou gevraagd wordt, maar je doet het bewust niet.

Petrus verloochent Jezus. Hoe moet dat trouwens voor Jezus geweest zijn? Stel je voor dat ik Els in een gezelschap tegenkom en iemand zegt: "jij bent toch met haar getrouwd?" "Nee hoor, ik ken haar niet eens." Je voelt: dit kan niet. Ik ontken iets fundamenteels; het is onwaarschijnlijk naar mezelf, maar vooral naar haar. Het is verraad. Maar als nou mijn leven gevaar loopt... Wat zou ik dan doen? Wat is het probleem van Petrus? Dat hij Jezus verloochent, of dat hij eerst had gezegd: "Heer, ik zal u nooit in de steek laten," en dat hij dat niet waar kan maken? Dat hij niet vertrouwt op wat Jezus tegen hem zei, maar dat hij vertrouwt op zijn standvastigheid? Hij vertrouwt op zijn zelfvertrouwen. Het blijkt zelfoverschatting. Het stelt mij de vraag: kan ik mijn handen voor mezelf in het kolenvuur steken? Of wordt de grond te heet onder mijn voeten?

Dan kraait de haan. Jezus keert zich om en kijkt Petrus strak aan. Lucas is de enige evangelist die dit detail vertelt. Er wordt niets gezegd, maar er is wel contact: oogcontact. Alleen die blik... Wat kan dat confronterend zijn! Je hebt soms liever dat iemand je de huid vol scheldt dan dat die ander je alleen maar doordringend aankijkt. Geregeld verloochenen we Jezus. Hij kijkt dan mij aan. En ik geloof dat God zelf mij met de ogen van Christus aankijkt. Wat is dat voor een blik? Het staat er niet. We weten alleen wat het effect is. Petrus gaat naar buiten en, buiten gekomen, huilt hij bitter. Hij kan Jezus niet meer onder ogen komen.

Wat is de blik van Jezus? Het is een blik die het hart doorboort en tegelijk geneest. De ogen van Jezus confronteren ons met ons falen. Maar in die ogen lezen wij ook de tederheid van onze Meester voor ons. Die blik breekt Petrus. Van zijn zelfvertrouwen is niets meer over. Hij huilt bitter; tranen van berouw. Uiterst pijnlijk. Petrus is zichzelf zo tegengevallen. Maar het verdriet erover opent wel de toekomst. Het is geen "einde verhaal".

Jan Ruusbroec, een Nederlandse mysticus uit de 14e eeuw, zegt heel mooi: "In zijn ellendige lijden keert Jezus zich om en kijkt Petrus aan met tedere liefde, en Petrus kijkt Hem aan met diep berouw in zijn hart. En in die wederzijdse blik vernieuwt hun beider liefde, meer dan ooit."

"In die wederzijdse blik vernieuwt hun beider liefde, meer dan ooit." Ik ken geen mooiere beschrijving van wat vergeving eigenlijk is. Vergeving is zoveel meer dan: "kom, we vergeten het, we spreken er niet meer over." Het begint bij het besef van ons eigen falen en de bittere tranen om onze tekortkomingen. Maar die pijn opent de weg naar een nieuwe toekomst. Vergeving is een stroomversnelling van de liefde.

Doe je ogen dicht. En stel je voor dat Jezus jou aankijkt. Wat zie je in Zijn ogen? Wat maakt dat in je los?

Amen